

Secundò: ecce idea mundanae felicitatis prodit, crescit, pullulat ac virefcit, & statim arefcit, ac marefcit. In parabola ait Christus D. de Arbore ficu. Matth. 24. num. 3. Cum iam ramus ejus tenuis fuerit, & folia nata, scitis quia prope est aestas: O dura conditio; ramus prodit, folia viridia nascuntur ad magnum ornamentum, ac decorem arboris, & iam vorax aestatis calor adventat, & dilatatos flores sua eleganti viriditate statim tabida lue mercefcit; & ubi primùm florescit, pro appendice habet afflatum unde pereat. Vide supra Matth. 14 q. 1. n. 9. & q. 1. n. 26. & cap. 20. q. 3. n. 13.

18. Secundò: *Alia cecidit supra petram, & natum arboris.* Quod supra petram cadit, nascitur quidem, & in cultos pullulat; sed non crescit, nec adolefcit; statim arefcit. Tale est multorum hominum ingenium, talisque erat Judæorum genuitas, erumpebat in aliquas probas virtutum actiones, sed statim declinabat ad vitia, ut eos sigillat D. Epiphanius adductus in Biblioth. homil. ad hæc præsentia verba nostri Evangelii, & ait: *Neque consumacia fervor, iniquitas fuerim statim profundis.* Ejusmodi enim Iudæorum est ingenium, utaque insinuat. Cum enim *verbum in deserto ac collent ad Moysen conversi essent;* Omnia quæcumque dixerit Dominus faciemus: *Et qui hoc sancte promittebant inanimi consilio, paulo post divinum cultum deserebant.* Exod. 32.

19. Tertiò: apud D. Matth. 13 num. 5. & 6. sic habentur hæc verba: *Alia autem ceciderunt in petrosa, ubi non habebant terram multam, & continuo exorta sunt, quia non habebant altitudinem terræ; sole autem orio aridaverunt.* Semen ut exponit Christus D. est verbum Dei: sed quid cum verbo Dei habet multa terra, quæ generat, ac parturit peccata, ac vitia: explicat Rabanus apud Catenam: *Non habebant altitudinem terræ: sole autem orio aridaverunt, sic ait, Sol dicitur fervorem persecutionis severitatis; Altitudo terræ est probitas animæ disciplinis celestibus instituta: Esti terra inferviat ad vitia gerenda; tamen si ipsa terra est exculta, disposita, ac præparata ad divinum verbum sequendum suscepto divini Verbi semine, multum proficit, & uberimè fructificat: At vero si est petrosa non habens altitudinem terræ perfectæ, ac bonæ præparationis, semen verbum Dei sterilefcit. Clamant cælestes Spiritus apud Hieron. 6. num. 3. Dominus Deus exercituum, plena est omnis terra gloria eius: Et unde fieri potest ut terra infirma, & abjecta, dicatur plena gloria Dei, si hoc decantaretur de cælo res erat in promptu, sed de terra, quomodo? D. Hieronymus ait, *Plena est omnis terra gloria ejus; & impletur cum hoc impletum fuerit. Fias voluntas tua sicut in cælo, & in terra. Terra, quæ ob sui obturationem obstrepat divinis mandatis, tunc gloria Dei adimplebitur, quando se præparabit, ac submitret divinæ dispositioni, ut in ea fiat Dei voluntas sicut in cælo.**

20. Quartò: *Alia necidit supra petram:* & ut ipsum nomen per se fert dicit petrinum, ac saxum cor, ut ibi notant Beda; *Petram dixit durum, & indomitum c. r.* At verò alius D. Chrysostom. apud Catenam locum commentatur. *Qui secus viam sunt tanquam negligentes audire. Qui supra petram, tanquam delicati: & debiles: Qui enim voluptatibus, delictis, ac divitiis indulgent, si ad divina mandata implenda sunt spiritu obdurati, tanquam saxum, vel petra, ita ad quodlibet leve mandatum gravantur, ut ad ejus excusationem, mille contingant fabulationes, infirmitatis, debilitatis ut veluti quolibet præcepto Ecclesiastico eorum valetudo, ac naturæ complexio deficiat, ac rumpatur, cum alias ad suas voluptates, ac ludos, temporalia, ac secularia: sunt durissima petra, ac obdurata saxa.*

Petrus cum sociis per totam noctem laboravit jactato rete in mari, & nil cepit: tamen Christi verbo retia laxavit ad capturam: *Et cum hoc faciens, concluserat piscium copiosam multitudinem; rumpebatur autem eorum rete: Luc. 5. num. 6. modò rete integra, & intacta sustinet sævientis maris fluctus: & modò dum ad verbum Christi capiti pisces, rumpitur. Anselmus Laudunensis exponens prædicta verba, ait ibidem. Rumpitur rete, quia paupertates non sustinet. O moralissimum documentum, sunt, & multi, qui bona, & integra valetudine sæculi temperantes, ac ferocis maris commotas undas bonas, & integra valetudine sustinent, at verbo Christi dato ad ejus legem, præcepta, ac temporalium contemptum sustinendum; ac capiendum, statim deplorant, & clamant quòd eorum rete, natura, nempe, rumpitur, consumitur, ac omnino deficit, & perit. Rumpitur rete: qui paupertates non sustinet.*

Alia ad temporalia duri ut petra, ad Dei mandatum delicati, & debiles.

Luc. 7. Rete sustinet fluitans saevientis maris, Christi verbo captus rumpitur. Laudunens.

QUÆSTIO IV.

Quare semen divini verbi ab spinis suffocatur?

IN præsentia ait Christus D. n. 15. Quod autem in spinas cecidit, hi sunt, qui audiverunt, & à sollicitudinibus, & divitiis, & voluptatibus vicia euntes, suffocantur, & non referunt fructum. De hoc egi citato cap. 26. q. 16. & 17. Nunc verò accipe D. Basilium in Psalm. 45. & ait *Nonne vides, quod in spina delapsum verbum a spinis suffocatur? Spina namque carnis omnis voluptates & divitiis, & cura hujus sæculi, . . . quomodo enim animam, tot adeo, quæ ipsam præoccupant, distractionibus cogitationum oppressam Dei cognitio, cogitatioque penetrabit? novis hæc, & Pharaonis proprium esse hoc liberiori orio fruentium, ut Deum inquirant; atque ideo exprobrat Israël dicens: Vacatis, otiosi estis, ac ideo dicitur: Dominum Deum nostrum adorabimus. Exod. 5. num. 8. ut homo se valeat Deo consecrare, debet vacare à negotiosis occupationibus; Deo divinisque rebus minimè vacare potest animus terrenis implicatus. Inde pessimus ille Pharaon populum Israëliticum terrenis operibus opprimere mandabat, ut ita abstraheretur à Dei cultu; otium à mundi tumultu animum ad Deum elevat, intenta huius sæculi occupatio animum à Deo avocet, illiusque oblivionem generat.*

Monet Christus D. suos discipulos, Matth. 6. num. 25. *Ne solliciti sitis animæ vestra, quid manducetis, neque corpori vestro, quia induamini: Nonne anima plus est, quam esca, & corpus plusquam vestimentum? Totus est sermo Christi, ut animus sit expeditus ab anxia terrenorum*

D. August

rum sollicitudine, ut illum valeat homo totum Deo relinquere. Quod præclare explicat D. Augustin. lib. 2. de sermone Domini in monte c. 2. ait. *Dominus admonet, ut meminimus multo amplius nobis Deum dedit, quando nos fecit, & composuit ex anima, & corpore, quam est alimentum atque tegumentum, quorum curam nos duplicare cor non vult, nonne anima plus est, quam esca? Præclare D. Augustinus: non prohibet Christus, ut absolute de temporalibus non agamus, sed quòd cor nostrum non duplicetur, tanquam in duas partes circa escam, & vestimentum; quia tunc nullius pars relinquitur Deo, nec etiam homo, cor dupliciter: tanquam veluti in duas partes inter Deum, & mundum, sed totum cor, & tota anima nostra danda est Deo, confidens in ipso, quòd tibi providebit de necessariis: anima enim plus est, quam esca: ipse sine tui interventu dedit animam, & corpus; etiam sine te dabit escam. Jacta super Dominum curam tuam, & ipse se enutriet.*

Plal. 54.

24.

Proverb. 13.

Eccles. 7.

Secundò: *Divitiis, & voluptatibus euntes suffocantur:* Quomodo hæc possunt stare, ut divitiis hominem perdant? cum dicatur Proverb. 13. n. *Redemptio animæ viri, divitiæ ejus: & Ecclesiastes 7. n. 14. sicut protegit sapientia, sic protegitur & pecunia.* A Divino Spiritu dicitur, homo protegi divitiis, à Jesu verò dicitur

suffocari ab illis. Videntur hæc inter se esse contraria: nullo modo sane. His exprimitur mundalia mundalium bonorum conditio, quæ valent inservire morti, & vitæ, perditioni, ac salutem, ad ipsam amorem. juxta usum, sed ab usum hominum circa illas: nam illis per bonum usum potest cælum acquiri; per malum vero perdi. Hæc enim conditio invenitur in omnibus rebus mundalibus, quæ profunt, & obstant, in mortem trahunt, & etiam ad vitam perducunt juxta disponentis affectum

Vidit Joseph somnium, quòd retulit fratribus, & subdit Textus: *Hæc ergo causa somniorum, atque sermorum invidia, & odii formam ministravit.* Gen. 37. n. 8. ex hoc somnio multa pullularunt mala, ac pericula quibus Joseph miserabiliter vexatus est, ut descendere in Ægyptum, ubi ad carcerem ductus est. Tunc accidit, quòd vidit Pharaon somnium: Gen. 41. n. 1. Ex quo multa gloria sublimatus est Joseph, & totius Ægypti princeps constitutus ad illius clavum, & regimen: Ecce ex uno somnio Joseph multis ærumnis opprimitur, & ex alio somnio magno decore sublimatur. Hoc denotat D. Chrysostr. homilia ac Joseph habita tom. 6. & ait: *Vide, quæ o, mysterium, propter somnium venditus est Joseph, propter somnium est liberate donatus: Sic res mundanae alternas vices habent.*

Gen. 37.

Gen. 41.

Mundalia alternas vices habent D. Chr.

CAPUT IX.

1. CONVOCATIS autem duodecim Apostolis, dedit illis virtutem, & potestatem super omnia dæmonia, & ut languores curarent. 2. Et misit illos prædicare regnum Dei, & sanare infirmos. 3. Et ait ad illos nihil tuleritis in via neque virgam, neque peram, neque panem, neque pecuniam, neque duas tunicas habeatis. 4. Et in quamcumque domum intraveritis, ibi manete, & inde ne exeatis. 5. Et quicumque non receperint vos: exeuntes de civitate illa etiam pulverem pedum vestrorum excutite in testimonium supra illos. 6. Egressi autem circuibant per castella evangelizantes, & curantes ubique. 7. Audivit autem Herodes Tetrarcha omnia quæ fiebant ab eo: & hæsitabat eò quòd diceretur à quibusdam, quia Joannes surrexit à mortuis. 8. A quibusdam verò, quia Elias apparuit: ab aliis autem, quia propheta unus de antiquis surrexit. 9. Et ait Herodes, Joannem ego decollavi: quis est autem iste de quo ego talia audio? Et quærebat videre eum. 10. Et reversi Apostoli, narraverunt illi quæcumque fecerunt: & assumptis illis successit seorsum in locum desertum, qui est Bethsaida. 11. Quod cum cognovissent turbæ, secutæ sunt illum: & excepit eos & loquebatur illis de regno Dei, & eos qui curâ indigebant, sanabat. 12. Dies autem cœperat declinare: & accedentes duodecim, dixerunt illi, dimitte turbas, ut euntes in castella, villasque, quæ circa sunt, diverant, & inveniant escas: quia hic in loco deserto sumus. 13. Ait autem ad illos, Vos date illis manducare. Ait illi dixerunt, non sunt nobis plusquam quinque panes, & duo pisces: nisi forte nos eamus, & emamus in omnem hanc turbam escas. 14. Erant autem ferè viri quinque millia. Ait autem ad discipulos suos, facite illos discumbere per convivia quinquagenos. 15. Et ita fecerunt & discumbere fecerunt omnes. 16. Acceptis autem quinque panibus, & duobus piscibus, respexit in cælum, benedixit illis, & fregit, & distribuit discipulis suis, ut ponerent ante turbas. 17. Et manducaverunt omnes: & saturati sunt & sublatus est, quòd superfluit illis, fragmentorum copiosi duodecim. 18. Et factum est, cum solus esset orans, erant cum illo & discipuli: & interrogavit illos dicens. Quem me dicunt esse turbæ. 19. At illi responderunt

D. Basil.

Vacatio à temporalibus inducit ad curam celestium.

Exod. 5.

Matth. 6.

derunt & dixerunt, Joannem Baptistam, alij autem eliam, alij verò quia unus propheta de prioribus surrexit. 20. Dixit autem illis. Vos autem quem me esse dicitis? Respondens Simon Petrus dixit, Christum Dei. 21. At ille increpans illos præcepit ne cui dicerent hoc. 22. dicens. Quia oportet filium hominis multa pati, & reprobari à Senioribus, & principibus Sacerdotum, & Scribis, & occidi, & tertiâ die resurgere. 23. Dicebat autem ad omnes: Si quis vult post me venire, abneget semetipsum & tollat crucem suam quotidie, & sequatur me. 24. Qui enim voluerit animam suam salvam facere, perdet illam; nam qui perdidit animam suam, propter me salvam faciet illam. 25. Quid enim proficit homo, si lucretur univsum mundum, se autem ipsum perdat, & detrimentum sui faciat. 26. Nam qui me erubuerit, & meos sermones, hunc filius hominis erubescet cum venerit in maiestate sua & patris, & Sanctorum Angelorum. 27. Dico autem vobis, verè sunt aliqui hæc stantes, qui non gustabunt mortem donec videant regnum Dei. 28. Factum est autem post hæc verba ferè dies octo & assumpsit Petrus, & Jacobum, & Joannem, & ascendit in montem ut oraret. 29. Et facta est, dum oraret, species vultus ejus, altera: & vestitus ejus albus & resurgens. 30. Et ecce duo vivi loquebantur cum illo. Erant autem Moyses, & Elias. 31. Visi in maiestate, & dicebant excessum ejus; quem complecturus erat in Jerusalem. 32. Petrus verò, & qui cum illo erant, gravati erant somno. Et evigilantes, videtunt maiestatem ejus, & duos viros, qui stabant cum illo. 33. Et factum est cum descenderent ab illo, ait Petrus ad Jesum, Præceptor, bonum est nos hic esse: & faciamus tria tabernacula, unum tibi, & unum Moysi, & unum Eliæ: nesciens quid diceret. 35. Hæc autem illo loquente, facta est nubes, & obumbravit eos: & timuerunt, intrantibus illis in nubem. 35. & vox facta est de nube, dicens. Hic est filius meus dilectus: ipsum audite. 36. Et dum fieret vox inventus est Jesus solus: & ipsi tacuerunt, & nemini dixerunt in illis diebus quidquam ex his quæ viderant. 37. Factum est autem: in sequenti die, descendentibus illis de monte, occurrit illis turba multa. 38. Et ecce vir de turba exclamavit, dicens. Magister, obsecro te, respice in filium meum: quia unicus est mihi. 39. Et ecce spiritus apprehendit eum & subito clamat, & elidit, & dissipat eum cum spuma, & vix discedit dilanians eum. 40. Et rogavi discipulos tuos ut eijcerent illum: & non potuerunt. 41. Respondens autem Jesus dixit: O generatio infidelis, & perversa usquequo ero apud vos, & patiar vos? Adduc huc filium tuum. 42. Et cum accederet, elisit illum dæmonium, & dissipavit. 43. Et increpavit Jesus spiritum immundum, & sanavit puerum: & reddidit illum patri ejus. 44. Stupebant autem omnes in magnitudine Dei: omnibusque mirantibus in omnibus quæ faciebat, dixit ad discipulos suos: Ponite vos in cordibus vestris sermones istos, filius enim hominis futurum est ut tradatur in manus hominum. 45. At illi ignorabant verbum istud, & erat velatum ante eos, ut non sentirent illud: & timebant eum interrogare de hoc verbo. 46. Intravit autem cogitatio in eos, quis eorum major esset. 47. At Jesus videns cogitationes cordis illorum, apprehendit puerum & statuit illum secus se. 48. & ait illis. Quicumque susceperit puerum istum in nomine meo, me recipit: & quicumque me receperit, recipit eum qui me misit. Nam qui minor est inter vos omnes, hic major est. 49. Respondens autem Joannes dixit: Præceptor, vidimus quendam in nomine tuo eijcientem dæmonia, & prohibuimus eum: quia non sequitur nobiscum. 50. Et ait ad illum Jesus: nolite prohibere. Qui enim non est adversum vos, pro vobis est. 51. Factum est autem dum complerentur dies Assumptionis ejus, & ipse faciem suam firmavit ut iret in Jerusalem. 52. Et misit nuntios ante conspectum suum, & euntes intraverunt in civitatem Samaritanorum, ut pararent illi. 53. Et non receperunt eum: quia facies ejus erat euntis in Jerusalem. 54. Cum vidissent autem discipuli ejus, Jacobus, & Ioannes dixerunt: Domine, vis dicamus ut ignis descendat de caelo, & consumat illos. 55. Et conversus increpavit illos, dicens: Nescitis cuius Spiritus estis. 56. Filius hominis non venit animas perdere, sed salvare. Et abierunt in aliud castellum. 57. Factum est autem: ambulantibus illis in via, dixit quidam ad illum: sequar te quocumque ieris. 58. dixit illi Jesus: vulpes foveas habent, & volucres cæli nidos: filius autem hominis non habet ubi caput reclinet. 59. Ait autem ad alterum: sequere me: ille autem dixit: Domine, permittite mihi primum ire & sepelire patrem meum. 60. Dixitque ei Jesus: Sine, ut mortui sepeliant mortuos suos: tu autem vade, & annuntia regnum Dei. 61. Et ait alter: sequar te Domine: sed permittite mihi primum renuntiare his quæ

domi

domi sunt 62. Ait ad illum Jesus, nemo mittens manum suam ad aratrum, & respiciens retro, aptus est regno Dei.

ARGUMENTUM
cum Remissionibus.

- Primò, Vers. 1.* Christus mittit Apostolos ad prædicandum regnum Dei, & sanandos infirmos, de quo egi to. 3. c. 7. dixi etiam, supra Matth. 10.
- Secundò, Vers. 10.* Secessit in desertum Bethsaidæ, ibique quinque panibus pascit quinque millia virorum: de quo tractavi to. 3. c. 33. & inf. Joan. 6. aliqua dicam.
- Tertiò, Vers. 18.* Interrogat Apostolos, quid de se dicant homines: Respondet Petrus, Tu es Christus filius Dei vivi: Quod expendi to. 4. c. 5. n. 16 & dixi sup. Matth. 16.
- Quartò, Vers. 22.* Prædicat Christus suam passionem, omnesque ad crucem tollendam exhortatur; de quo tractavi to. 4. c. 7. & sup. Matth. 16.
- Quintò, Vers. 27.* In monte transfiguratur, & cum Eliâ, ac Moysè colloquitur; quod explicavi tom. 4. cap. 8. & supra etiam Matth. 17.
- Sextò, Vers. 38.* Sanat dæmoniacum spumantem, & quod tale genus dæmoniorum non eijcitur nisi in jejunio, & oratione; de quo dixi tom. 4. cap. 9.
- Septimò, Vers. 47.* Discipulis inter se contendentibus, quis eorum esset major? Respondet esse majorem: qui se facit minorem. Hoc expendi to. 4. c. 10. & sup. Matth. 18.
- Octavò, Vers. 52.* In Iocobo, & Joanne spiritum vindictæ in Samaritanos Christum non recipientes, reprehendit Christum, quod hæc est explicandum.
- Nonò, Vers. 57.* Quosdam Christum sequi volentes, non admittit, sed rejicit: de quo egi tom. 2. cap. 23. Ubi etiam explicavi, illud, quod Christus cuidam eorum dixit: Qui respicit retro mittens manum suam ad aratrum, &c. Ibid. q. 11. & 12.

num suam ad aratrum, &c. Ibid. q. 11. & 12.

Jacobus, & Joannes reprehenduntur.

Luc. 9. n. 52. Et misit nuntios ante conspectum suum: & euntes intraverunt in civitatem Samaritanorum, ut pararent illi.

Num. 53. Et non receperunt eum, quia facies ejus erat euntis in Jerusalem.

V E R S I O N E S.

Persicus n. 51. Et Apostolos ante faciem suam misit, qui profecti sunt in civitatem, &c. Cumque intra civitatem venissent voluerunt pro eo locum parare.

Syrus. Ingressi sunt in pagum.

Arabic. In castellum Samariæ.

Enthym. In oppidulum.

Persicus n. 25. Sed incolæ civitatis eum non exceperunt, eò quòd facies ejus Jerosolymam versus posita esset, ut illuc iret.

Syrus. Quia per se ferret speciem proficiscentis in Jerusalem.

Æthiopic. Et non receperunt illos, quia progressa est facies illorum versus Jerusalem.

E X P O S I T I O I.

Scribit Sacet Evangelista n. 51. Cum complerentur dies Assumpti. Cum jam quasi expleto suæ prædicationis tempore per crucem & passionem jam appropinquantem, instabat articulus definitus à Patre, assumeretur in caelum, ut notat D. Chryl. in præfenti. Ipse faciem suam firmavit ut iret in Jerusalem? ut ait Tit. Bostrenf. non huc, & illuc ibat, nec ambulabat jam per vicos, ut faciunt pavidi, ac timidi, quòd declinant ad vicina, & diversa loca; sed via recta ibat in Jerusalem, quod maxime exprimit Evangelista: Ipse faciem suam firmavit: id est, ut explicat D. Hier. Epist. ad Algasialem 151. q. 5. Magno, & erecto animo, Beda: Obsinata, ac imperterrita mente: Cujus rei tanquam rationem reddunt Titus, Theophyl. Obfirmatione enim, & fortitudine opus est ad passionem sponte parato. Ut etiam suo exemplo probant Martyres Christi vestigia sequentes, ac viri magni cum ad opera heroica, & præclera procedunt. Misit nuntios. Christum d. non solum sequebantur discipuli, sed etiam multæ mulieres à Galilæa, ut patet ex superio. i. c. vers. 2. & aliorum magna multitudo, ne ergo tanta hominum multitudo in hospitio, aliis necessariis, si repente advenisset, aliquod detrimentum pateretur, & ne habitatoribus illius loci

I. Quid est, faciem suam firmavit.

D. Chryl. Tit. Bostrenf.

D. Hieron. Beda.

Theophyl.

Ll esset

Sylveira in Evang. Tom. VI.